

Guy Heemskerk,
directeur
bedrijfsvoering/
adjunct-
gemeentesecretaris
Hoorn

Exchange is not a dirty word!

Begin september heb ik meegedaan aan een internationale uitwisseling van een week met een gemeente in Canada. Via Frans Mencke, gemeentesecretaris in Hoorn, ben ik gekoppeld aan de stad Waterloo in Ontario Canada. Het contact met de stad Waterloo (120.000 inwoners) is voortgekomen uit bijeenkomsten van ICMA (International City/County Management Association).

Waarom een exchange?

Een week meelopen in een gemeente in het buitenland maakt indruk. Dit is toch echt anders dan een week meelopen bij een gemeente in Nederland. Dan blijf je min of meer in je eigen omgeving, de taal is hetzelfde, bepaalde zaken worden als vanzelfsprekend gezien en krijgen daardoor (wellicht ten onrechte!) geen extra of hernieuwde aandacht. Zo is het niet als je terecht komt in een stad in het enorme land Canada. Om een indruk te krijgen: Nederland past ongeveer 238 keer in Canada dat ongeveer 33 miljoen inwoners heeft. Alleen de provincie Ontario is al 25 keer groter dan Nederland of twee keer zo groot als Frankrijk.

Blackberry

Nadat het contact met de stad Waterloo tot stand was gekomen, heb ik ter voorbereiding veelvuldig contact gehad met mijn gastheer Tim Anderson. Hij is general manager van Public Works. Dit is vergelijkbaar met een afdelingshoofd stadsbeheer zoals wij die kennen in Hoorn. Afwijkend is dat in Waterloo de afdeling Public Works verantwoordelijk is voor alle (af- en drink)watersystemen, maar ook voor public transport. Een paar wetenswaardigheden over Waterloo: er werken 620 fte en op een van de twee Universiteiten is de Blackberry (RIM) bedacht en ontwikkeld. RIM is gesetteld in Waterloo en is een zeer grote werkgever. De gemeente heeft geen taak op de gebieden werk en bijstand, uitgifte paspoorten en rijbewijzen, WMO of gezondheidszorg. Dit wordt regionaal/provinciaal geregeld.

Tim had in overleg met de citymanager en het CMT (Concern Management Team) een volle week tot en met de avond aan bezoeken en gesprekken ingepland. Als een soort van trainee werd ik in vliegende vaart door de organisatie heen geloodst. Algehele conclusie: de Canadezen zijn (inderdaad) zeer hartelijk, relaxed en geïnteresseerd.

council vergadert drie keer per maand op maandag. De council members zijn weinig in het stadhuis en brengen hun tijd vooral door in de wijk (Waterloo heeft zeven wijken) waaruit zij gekozen zijn. In het kader van deregulering en financiële crisis en de 'staatsrechtelijke details' daargelaten, zou dit de gemeente Hoorn per jaar vele

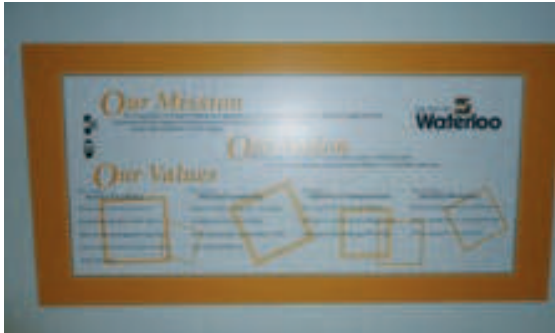
Wat kan Hoorn leren van Waterloo?

Waterloo heeft zeven gekozen raadsleden en een gekozen burgemeester (the Council). Er is geen college van B&W. Men vond het vreselijk voor ons dat wij in Hoorn 33 en binnenkort 35 raadsleden hebben én ook nog een college van B&W. In hun ogen is dit bureaucratisch, duur en vast stroperig in de besluitvorming. De ambtelijke organisatie levert na controle door de citymanager de stukken aan bij de council. De

duizenden euro's kunnen besparen! Kunnen we het hier eens landelijk over hebben?

Verder waren er tal van (kleine) zaken die we kunnen gebruiken bij de gemeente Hoorn. Hier volgen een aantal voorbeelden.

- Het werken met beeldkwaliteitsplannen voor het groen.
- Een simpel strategisch plan gebaseerd op missie, visie en waarden.
- De organisatie nodigt nadrukkelijk medewerkers uit om ideeën aan te leveren.
- Een automatisch vijf of tien minu-

ten spreekijdknopje voor raadsleden.

- Hoe om te gaan met sneeuw (gemiddeld vijf meter per seizoen; gemiddelde temperatuur in de winter is -15° C): strooien dus.
- Ondanks de enorme ruimte in Waterloo begint de stad tegen haar grenzen aan te lopen. Men wil niet fuseren met de iets grotere buurgemeente ondanks de provinciale druk en heeft (na beginspraak!) besloten om dan maar 'de lucht in' te gaan. De komende vijf jaar wil men vier appartementsgebouwen neerzetten van 19, 20, 22 en 25 verdiepingen hoog.
- Vier en soms vijf brandweerlieden (24 uur beroepsbrandweer) zitten op een brandweervan. De aankomsttijd ligt gemiddeld tussen de vijf en zes minuten. Zes

Ze konden niet geloven dat wij op een smalle weg twee rood gekleurde fietspaden hebben ingetekend

brandweerlieden op een wagen, zoals in Nederland, leek ze erg veel en niet nodig.

- De gemeente is gestart met een onderzoek om draadloos internet

aan te bieden aan al haar inwoners.

- De gemeente stimuleert en ondersteunt samen met de universiteiten hoogwaardige technologische bedrijven. Dit is een bewuste strategische keuze.
- Vrouwen krijgen een jaar zwangerschapverlof, maar mogen dat jaar ook delen met hun partner.

heeft 23 Unions waar de afdeling HRM ongeveer 60% van de tijd mee bezig is.

- De een-loketgedachte ('one-stop-shop') of concept antwoord© is bekend, maar er wordt (bewust) nog niets aan gedaan.
- Waterloo maakt sinds een jaar gebruik van intranet.

Wat kan Waterloo van Nederlandse gemeenten leren?

Hierna volgen daarvan een aantal voorbeelden.

- Tijdens mijn presentaties was men in Waterloo met name geïnteresseerd in het wijkgericht werken dat wij hebben opgezet. Daar is dat behalve met een councilmember uit de wijk niet geregeld.
- Verder wilde men graag weten hoe we met fietsers/fietspaden omgaan. In Waterloo bestaat sinds twee jaar een project sidewalk en bikelanes. Ze konden niet geloven dat wij op een smalle weg twee rood gekleurde fietspaden hebben ingetekend. *The car is king in Canada!* Sinds een jaar zijn er twee rotondes, waaraan ze vreselijk hebben moeten wennen.
- Wij handelen facturen digitaal af.
- Competentiegericht personeelsbeleid en generieke functiebeschrijvingen.
- ARBO-regels. In Waterloo werken de mensen tussen schotten (Cubix) en vaak zonder daglichttoetreding.
- Werken met één OR/GO. In Waterloo zijn er drie unions met zeer veel macht. Quebec City

Absolute verrijking

Hierboven heb ik slechts een paar verschillen kunnen noemen. Het belangrijkste voor mijzelf is dat ik met andere ogen naar mijn eigen organisatie ben gaan kijken en daarbij heb ik mezelf vaak de vraag gesteld hoe wij zaken geregeld hebben en vooral waarom. Dit is de meerwaarde van een exchange met het buitenland. Het is verfrissend, inspirerend en geeft enorm veel energie.

Aansluitend aan mijn exchange week ben ik naar de jaarlijkse IMCA conferentie (dit jaar in Montreal) gegaan en heb aansluiting gezocht bij de groep gemeentesecretarissen uit Nederland. Ik kan deze combinatie iedereen aanraden. Het is een absolute verrijking op meerdere fronten. De kosten (vliegticket en hotelovernachtingen) staan in geen verhouding tot de opbrengsten. ■

Vijf minuten voor VGS

Meld je aan en maak je zichtbaar op web 2.0
Schrijf je als VGS-lid in via www.gemeentesecretaris20.ning.com